

простому відтворенні населення. Необхідно, щоб тривалий час зберігались сприятливі умови для росту показників-стимуляторів (позитивне сальдо-міграції та високі показники народжуваності), а також показники були на порядок вищими від звичних.

У підсумку слід зазначити, що вплив демографічної кризи кінця ХХ ст. ми відчуватимемо постійно, а особливо в 20-х роках ХХІ ст., коли в дітородний вік увійдуть жінки, народжені у час попередньої демокризи. Тому вже зараз, з метою запобігання ускладнення демоситуації, необхідна активна демографічна політика, яка б мінімізувала та регулювала можливі втрати людського потенціалу в найближчому майбутньому, забезпечила умови для формування розширеного режиму відтворення населення.

Список використаних джерел:

1. Зовнішня трудова міграція населення України. – К.: Укр. центр соціальних реформ, Держкомстат України, 2009. – 119 с., с. 31.
2. Бараняк І. Є. Прогнозування тенденцій розвитку демографічних процесів у регіоні (на прикладі Львівської області) / І. Бараняк // Регіональна економіка – Вип. 1/2013 / – Львів, 2013. – 224 с. – С. 132-137, с. 136.

Корнієнко О.О.

аспірант,

*Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи
Національної академії наук України*

СПІВСТАВЛЕННЯ РІВНІВ

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН – ПЕРЕДУМОВИ АНАЛІЗУ МІГРАЦІЙНОЇ АСИМЕТРІЇ

Регіональною міграційною асиметрією (від дав.-гр. *ασυμμετρία* – «не співмірність», від дав.-гр. *μετρέω* – «вимірюю») називається відсутність або порушення симетрії на регіональному рівні міграційних диспропорцій в Україні та в ЄС. Дослідження цієї проблеми обумовлюється дослідженням тенденцій регіонального аналізу чисельності населення, розвитку міграційних потоків в обраних країнах та співставлення рівнів соціально-економічного розвитку цих країн [1, с. 79].

Для аналізу обрано 9 країн: Болгарія, Чеська республіка, Угорщина, Молдова, Польща, Румунія, Росія, Словенія та Україна.

Розглянемо прогноз річних темпів природного приросту, представлений Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (2013). Прогноз річних темпів природного приросту населення, що представлено на Рис. 1, суттєво знизиться для всієї групи країн, особливо для Молдови та Румунії.

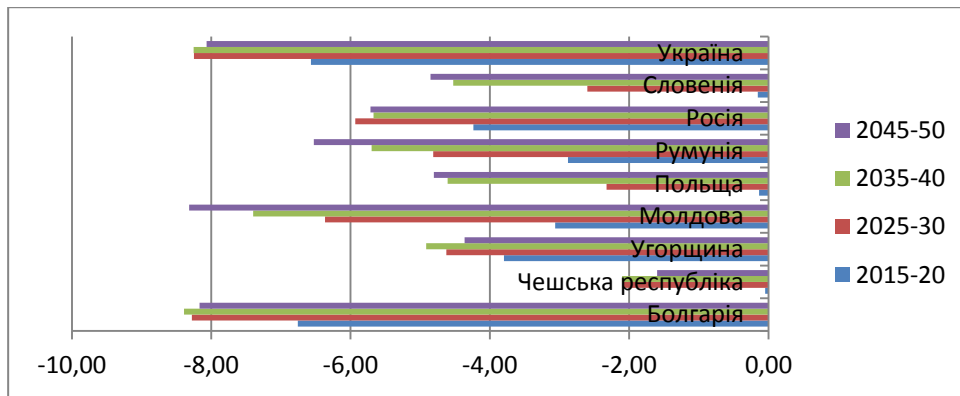

Рис. 1. Прогнозні значення річних темпів природного приросту населення до 2050 р. [2]

Розглянемо прогноз показника чистої міграції, який представлено на Рис. 2, з якого видно, що додатній показник сприятливий для Чехії та Угорщини, нижчі показники для Росії та Словенії. Стосовно від'ємного значення чистої міграції, то серед групи країн виділяються Молдова та Болгарія.

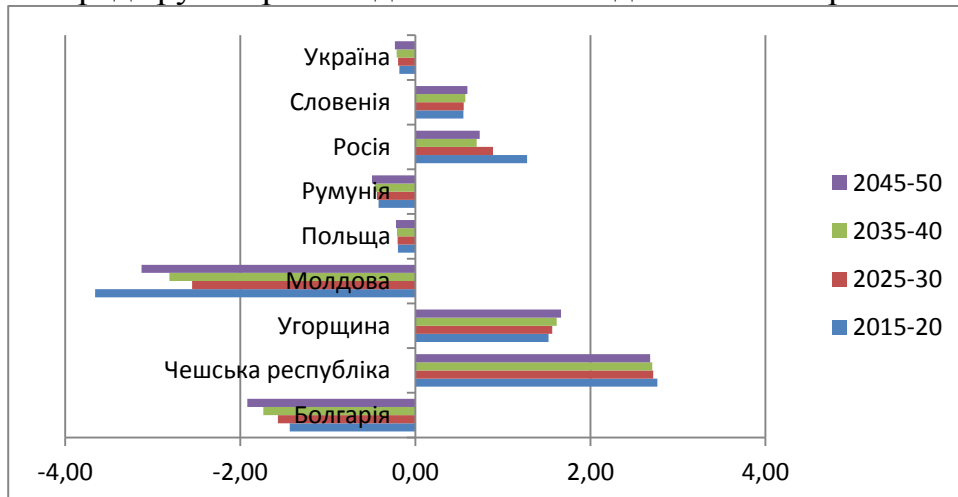

Рис. 2. Прогнозні значення показника чистої міграції до 2050 р. [2]

Розглянемо динаміку індексу розвитку людського потенціалу, що представлена в Табл. 1 [2].

Таблиця 1

Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП) [2]				
Країна	1990	2000	2010	2013*
Болгарія	0,70	0,72	0,78	0,78
Чеська республіка	..	0,82	0,87	0,87
Угорщина	0,71	0,79	0,83	0,83
Молдова	0,65	0,59	0,65	0,66
Польща	..	0,78	0,82	0,82
Румунія	0,71	0,71	0,78	0,79
Росія	0,73	0,71	0,78	0,79
Словенія	0,70	0,72	0,78	0,78
Україна	0,75	0,78	0,84	0,84

Найвищий показник в Чехії, потім в Україні, Угорщині та Польщі.

Розглянемо динаміку очікуваної тривалості життя при народженні, яка відображена на Рис. 3. Найвищий показник в Чехії, а найнижчі в Росії та Молдові.

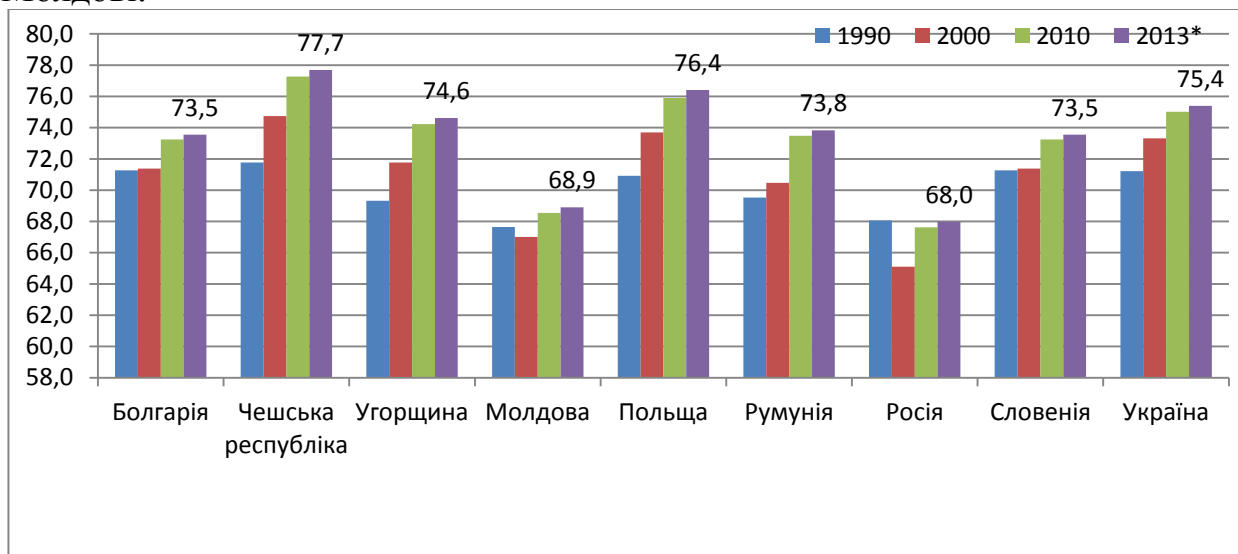

Рис. 3. Динаміка очікуваної тривалості життя при народженні [3]

Розглянемо динаміку ВВП на душу населення в 9 країнах, що розглядаються (Рис. 4). Найнижчий показник в Молдові, найвищий – в Чехії.

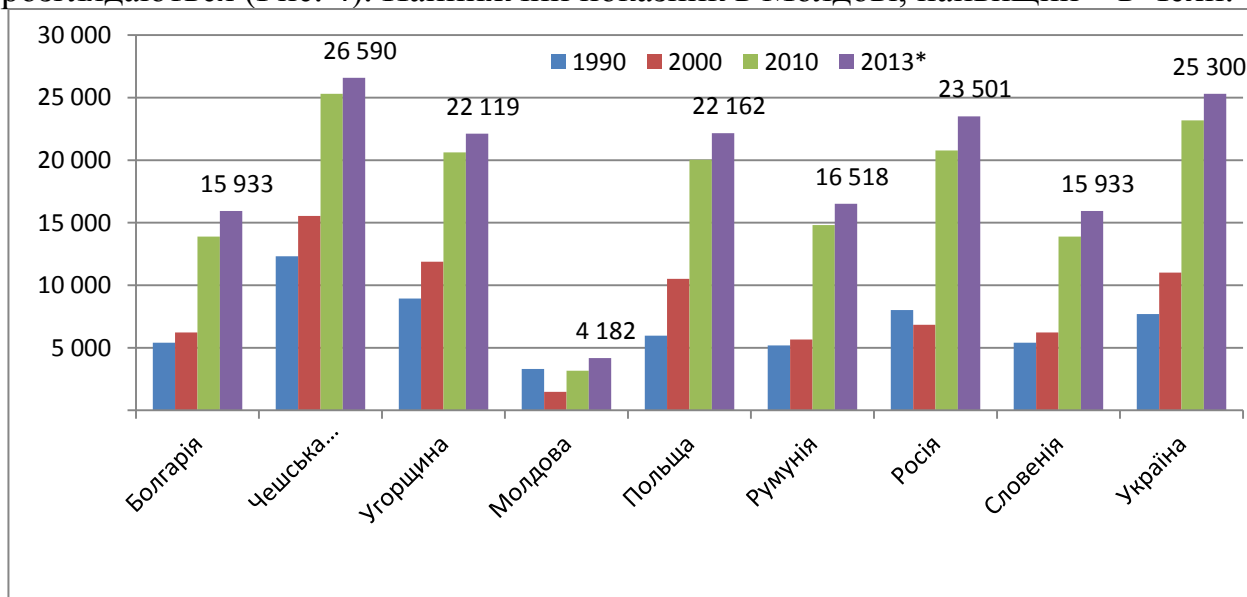

Рис. 4. Динаміка ВВП на душу населення (в тис. дол. США) [4]

В Таблиці 2 представлена динаміка припливу грошових переказів у вигляді частки ВВП. [5]. Аналізуючи приплив грошових переказів як частки ВВП можна зробити висновки, що, міжнародна міграція робочої сили є вагомим чинником розвитку та стабілізації економічної ситуації в країнах. Такий вплив міграційні потоки здебільшого здійснюють за рахунок переказу валюти в дані країни, що сприяє перерозподілу грошових потоків та розширенню масштабів фінансової глобалізації.

Таблиця 2

Грошові перекази (приплив) у вигляді частки від ВВП (%) [5]

Країна	2000	2010	2012*
Болгарія	0,5	2,8	2,7
Чеська республіка	0,5	1,0	1,0
Угорщина	0,6	1,7	1,7
Молдова	13,9	23,5	24,4
Польща	0,9	1,6	1,4
Румунія	0,3	2,4	2,2
Росія	0,5	0,3	0,3
Словенія	0,1	1,8	1,8
Україна	0,1	4,1	3,7

Враховуючи сучасні негативні тенденції демографічного розвитку (перш за все, стрімке старіння населення), розвиненим країнам буде потрібно в рамках довгострокової перспективи забезпечити суттєвий приплив іммігрантів.

Список використаних джерел:

1. Малиновська О.А. Міжнародна міграція в контексті модернізації суспільства. Науковий журнал «Демографія та соціальна економіка». – К.: НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, № 1 (17) 2012. – С. 77–86.
2. United Nations Development Program (2013). Human Development Report Office. <http://esa.un.org/MigGMGProfiles/indicators/indicators.htm>
3. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Institute for Statistics(2012). <http://stats.uis.unesco.org>
4. World Development Indicators- World Bank 2013 <http://data.worldbank.org/data-catalog/world-development-indicators>
5. Statistics Yearbook 2013 and data releases from central banks, national statistical agencies, and World Bank country desks. http://www.unecce.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/ge.10/2013/mtg1/WB_Migration_and_Development_Brief_21.pdf